

>>Joaquim Belenguer
(Terol, 1960).

Joaquim Belenguer, un home que no perd mai els papers

«La prostitució s'hauria de prohibir als prostíbuls però també a les carreteres»

Joaquim Belenguer (Terol, 1960) es va fer policia per donar sortida a la seva vena altruista. Amb més de 30 anys d'experiència, és el responsable dels Mossos d'Esquadra a Girona. El passat 12 d'octubre va rebre la Creu de l'Ordre del Mèrit de la Guàrdia Civil per la seva col·laboració i entesa amb aquest cos. Els seus estudis de psicologia i filosofia l'han ajudat a entendre millor la condició humana i en especial el que no compleix la llei. A l'entrevista que li hem fet diu que Belenguer reclama més duresa per part dels jutges amb els delinqüents reincidents

LLUÏSA FUENTES > TEXT I FOTOS

—**Existeix el crim perfecte?**

—No. Un criminal sempre deixa un rastre. El que passa és que n'hi ha que fan la seva feina molt ben feta i ens ho posen difícil. A vegades també passa que tenen sort i es donen un seguit de circumstàncies que dificulten la investigació. Per exemple, si el delicte es comet al carrer i plou molt, la pluja esborra els vestigis, i si en aquell moment no hi passa ningú això ens limita la investigació. La mitjana de resolució d'homicidis a la Regió Policial de Girona és superior al 95 per cent. Per això quan hi ha algun homicidi que se'ns resisteix se'n parla molt perquè la immensa majoria acaben resolent-se.

—**Què el va portar a fer-se la policia?**

—De petit no tenia ni idea que seria policia. Tampoc tinc cap familiar que ho sigui. La idea em va sorgir quan estudiava psicologia i filosofia. Vaig veure un anunci al diari sobre unes oposicions al Cos Nacional de la Policia, i m'hi vaig presentar. Recordo que a l'escola sempre em col·locaven al costat l'alumne que anava pitjor. Jo procurava ajudar-lo, i aquesta feina m'agradava molt... Crec que aquest perfil humanista i d'ajudar els altres sempre l'he tingut. Després, un cop dins la policia m'he adonat que és justament això, aquesta tendència a preocupar-te i d'ajudar els altres el que els polícies compartim. Per això, quan els agents

«És justament això, aquesta tendència a preocupar-te i d'ajudar els altres el que els polícies compartim»

TURA SOLER

surten a treballar s'hi juguen la vida i fan coses que altres persones no farien.

Als incendis que hi va haver a la Jonquera l'any passat en tenim molts exemples, però també en el dia a dia veig actuacions meritòries, i ho fan perquè els surt de dins.

—Ha canviat molt la manera de fer des que vostè va arribar?

—Quan jo vaig entrar, a principi dels anys vuitanta la policia treballava molt la informació de carrer. Els policies es movien molt, sobretot en el món de la nit, amb els confidentes. I ara la informació es treballa d'una manera més científica, més rigorosa: s'utilitzen programes informàtics, s'aprofiten molt les xarxes socials i tota la informació que ens ve d'Internet.

Ara tenim molts interlocutors i fonts d'informació que abans no teníem. Abans la policia era un sector aïllat —no hem d'oblidar l'herència de la dictadura—, però després va obrir un procés de relació amb

tots els sectors de la societat. A Girona tenim grups de treball amb tot tipus d'entitats: associacions de veïns, el món empresarial, el bisbat, la pagesia, els transportistes, el gremi de constructors, administradors de finques...

—Això vol dir que ja no treballen amb confidentes?

—Totes les policies del món treballen amb confidentes, i els Mossos també. Però ja no és la base fonamental sobre la qual fem la nostra feina. La policia és oberta i transparent amb les entitats que formen la xarxa social. Treballem junts i compartim la informació.

—Recorda el primer cas d'assassinat que va haver de resoldre?

—Recordo quan vaig començar dins la policia científica, a Cerdanyola, que vam trobar una noia cosida a ganivetades. No hi havia cap mòbil aparent. Era una nena de 15 anys de família normal. Però vam descobrir que

>> Dos Mossos identifiquen una prostituta de carretera.

«Totes les policies del món treballen amb confidentes, i els Mossos també. Però ja no és la base fonamental sobre la qual fem la nostra feina»

l'assassí havia comès l'error, després de matar-la, d'entrar a la cuina i beure aigua. Les seves empremtes estaven al got. A més, va resultar que tenia antecedents i per això el vam poder identificar. Era un home que estava obsessionat amb la germana gran de la víctima. El dia del crim la va anar a buscar i la víctima li va obrir la porta. L'assassí, mogut per la ràbia, la va cosir a ganivetades. Em va impactar molt, aquest cas.

— **El fet de ser policia li ha canviat el concepte de les persones o de la vida?**

— Sembla que quan estàs contínuament en contacte amb la mort t'hauries d'endurir, però és al contrari. Durant els primers 15 anys de la meva professió, això em va tornar més sensible. Quan arriba la família, a qui veuen primer és a nosaltres, i per això és important que els policies tinguin una condició altruista, perquè contínuament han de conviure amb el dolor dels ciutadans.

— **Temps enrere hi havia hagut friccions entre la policia i els jutges. Han millorat les relacions?**

— Treballem en col·laboració amb els altres cossos policials i la judicatura. Per exemple, la major part de delictes contra el patrimoni són comesos per un petit grup de delinqüents. Dels reincidents, tenim llistes actualitzades i les compartim amb el Cos Nacional de Policia i la fiscalia. I sobre els delinqüents més prolífics intentem acumular proves per ficar-los a la presó. Paral·lelament, la Policia Nacional intenta aconseguir-ne l'expulsió si són estrangers, i la fiscalia dóna prioritat a aquests casos per aconseguir que els jutges decretin l'ingrés a presó. Són els delinqüents que fan més mal, els reincidents. Tenim sovint reunions amb la judicatura per millorar la coordinació amb els jutges. En cada partit judicial hi ha reunions setmanals i valorem com ha anat la guàrdia. La comunicació amb la fiscalia és diària.

És veritat, però, que ens agradaria que els jutges fossin més severos amb els delinqüents que ens estan fent mal.

— **Quin és el perfil actual de delinqüent?**

— Quan jo vaig entrar a la policia, als anys vuitanta, era el del drogoaddicte: en la majoria dels atracaments violents qui actuava era un heroïnòman. Ara això ha canviat i tenim un perfil de delinqüent no tan vinculat a la droga, probablement gràcies als programes socials de desintoxicació. Ara és una delinqüència —sempre parlem de delinqüent reincident— lligada a la marginalitat, provinent de famílies desestructurades. Per això, per combatre la delinqüència és important intentar reduir les bosses de marginalitat. I en els últims anys, a causa de la crisi hi ha hagut un increment dels delinqüents que es dediquen a buscar ferralla.

— **Hi ha delinqüents dolents i menys dolents?**

— No veig distinció respecte a la resta de la població. És veritat que tenim delinqüents que fan molt de mal a la societat: els que entren a domicilis i cometten robatoris violents; s'ha de ser molt covard i tenir molt males entranyes per cometre aquests fets, que són fàcils d'executar. Entren en cases aïllades on viu gent gran, busquen víctimes fàcils. Tenim un grup de delinqüents que són males persones i aquests són els que ens interessa més retirar de la circulació, perquè són els que causen més mal.

«Ens agradaria que els jutges fossin més severos amb els delinqüents que ens estan fent mal»

—Quan el policia coneix molt un delinqüent arriba al punt que fins i tot pot intuir els seus moviments?

—Efectivament, tenim un gran coneixement dels delinqüents i del seu entorn, dels seus còmplices. Quan hi ha un fet delictiu sempre ens posem a la pell del delinqüent. A partir de la reconstrucció dels fets encaïmem la investigació. Per tant, el policia es posa contínuament en el lloc del delinqüent per tal d'endevinar què ha passat.

—Ara mateix, un dels principals maldecaps de la policia són els assalts violents que s'han disparat, i molt. Es poden relacionar amb la crisi?

—De robatoris violents a domicilis en els últims anys n'hem tingut de manera contínua. A Girona, el 2012, n'hi va haver 54 en comparació amb els 29 del 2011; el 2010 van ser 38, i 38 també el 2009. Aquest any, aquest tipus de robatoris es van concentrar durant dos mesos al Baix Empordà, i això ha incrementat l'alarma. L'assassinat, durant un d'aquests assalts, d'una persona rellevant com Jordi Comas, el novembre de l'any passat, ha afegit més alarma social. I el que hem de fer és treballar des del punt de vista de la prevenció. La investigació ha donat resultats concretats en detencions de delinqüents, alguns dels quals han entrat a la presó. Al darrere no hi ha grups organitzats, són delinqüència ordinària que ha fet el pas de dedicar-se al robatori de domicilis i assalts violents i han anat a buscar víctimes fàcils.

Jo no ho atribueixo a la crisi. Hi ha com una llei del mercat, d'oferta i demanda: van a buscar allò que els proporciona el major benefici amb un menor risc, com passava abans amb els robatoris a l'interior de vehicles.

—Malgrat les ofensives policials per eradicar la prostitució de la carretera, el problema continua latent. La solució és imposar-hi multes?

—No hauria d'existir. La prostitució s'hauria de prohibir als prostíbuls però també a les carreteres. Darrere de cadascuna d'aquestes dones hi ha un drama personal i unes condicions infrahumanes en el seu lloc d'origen. És una situació que atempta contra la dignitat de la persona. A mi em costa molt de veure prostitutes a la carretera. Sempre ho he vist com una ver-

gonya, com una xacra de la societat: les he vist com unes víctimes. I totes les mesures que es facin per prohibir o eradicar-ho per a mi estan bé, i a la policia, quantes més eines ens donin, millor.

El maig del 2012 vam començar a multar clients i hem aconseguit reduir el problema, però hi hem d'estar a sobre i no hem de baixar la guàrdia. Vull que quedi clar que el centre d'atenció el posem en el client, no en la prostituta.

—El fi justifica els mitjans en el món policial?

—De cap manera. En el cos dels mossos està tan regulat i protocol·litzat que és impossible arribar a una fi saltant-se els mitjans legals, i allà on no arriben els nostres reglaments, que són molt escrupolosos, arriba l'estament judicial, que ens sotmet a un control continu. A més, tenim unitats internes que ens sotmeten a revisions contínues.

Lluïsa Fuentes és periodista.

>> L'entrevistat, Joaquim Belenguer.

«Entren en cases aïllades on viu gent gran, busquen víctimes fàcils. S'ha de ser molt covard i tenir molt males entranyes per cometre aquests fets»